

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

KNNV afdeling Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT
afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland

**KNNV Nieuws 590,
1 juli 2018**

De KNNV afdeling Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving waarin mens en natuur samen een plek vinden.

En is actief in de gemeenten Delft, Lansingerland, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Westland, en de gebieden Sion, Wilhelminapark, Elsenburgerbos (Rijswijk) en Ypenburg (Den Haag)

VOORUITBLIK

Verklaring van de symbolen

*:een ledenbijeenkomst, niet-leden zijn van harte welkom om een keer deel te nemen aan een ledenactiviteit om die te ervaren!

Meld je aan via afdelingDelfland@knnv.nl. Als het * teken ontbreekt, is de bijeenkomst openbaar en is aanmelding vooraf niet nodig.

W: afdelingswinkel is aanwezig; door hier te kopen steun je onze afdeling

G: Voor de gezelligheid

L: Voor mensen die willen bijleren

E: Voor de experts

H: Handen uit de mouwen

Een onderdeel van NATUURPUNT DELFLAND en NATUURPUNT WESTLAND Doe je ook mee?

Elk jaar kent een groot thema. Dit jaar bescherm de natuur in je eigen omgeving

Soort van de maand juli: **snorzweefvlieg**

Lees de toelichting.

Als je dus een snorzweefvlieg ziet meld dit via

afdelingdelfland@knnv.nl

of via

[KLIK HIER](#)

L 2 juli, 19:30 - 21:30 uur informatieavond Kroos scheppen, De Hofstee Sandinoweg 149, 2622 DW Delft te komen.

Deze avond is de start van de actie KROOS SCHEPPEN. Vorig jaar zijn we met deze actie begonnen. Te veel kroos heeft een nadelige invloed op het slootleven, omdat het geen licht doorlaat. Deze avond geeft antwoord op de volgende vragen:

Waarom scheppen we kroos, wat is gezond slootwater, waarom is dat nodig en hoe kunnen we dat bevorderen? Wie is verantwoordelijk voor schoon water, wat is er tot nu toe gedaan. Ook de ervaringen van vorig jaar worden vertoond. Dit alles in lijn met het verhaal van de sloten in het landschap: van kreekkrug tot kroos. Want onze sloten hebben een historie.

Uiteraard is er alle ruimte voor uw vragen en opmerkingen.

L 4 juli, 10:00 – 12:30 uur, minicursus Bloemen en bestuivers, (her) kennen en waarderen van bloemen en hun bestuivers o.l.v. Anna Kreffer, na een presentatie gaan we het veld in om naar deze groep te bekijken. Materialen zijn aanwezig, enkele zijn te koop. Locatie Melarium, Melariumpad 11, Delft. Aanmelden verplicht omdat de capaciteit beperkt is. De kosten zijn € 10,-; leden € 5,-.

Inlichtingen 06 – 33 00 1742. Opgeven via afdelingDelfland@knnv.nl

L 5 juli , 20:00 - 22:00, minicursus Vlinders herkennen, Melariumpad 11, Delft.

Leer in 1 avond en een excursie hoe je tuinvlinders kan herkennen en benoemen. En leer hoe je vlinders in jouw tuin krijgt.

Welke vlinders zie je in jouw tuin? Is die vrolijke fladderaar een koolwitje, citroenvlinder of atalanta? Als je erop gaat letten zie je steeds meer en kan je de vlinders herkennen en een naam geven. In samenwerking met Jaarrond Tuintelling en de Vlinderstichting geven we deze minicursus.

Na deze minicursus kan je succesvol meedoen met de Nationale Vlindertelling in van 27 juli - 5 augustus 2018.

Kosten € 10,-; € 5,- leden

De excursie op 8 augustus, 14.00 uur tot 16.00 uur.

Door de zeer beperkte ruimte is aanmelden verplicht via afdelingDelfland@knnv.nl

Na aanmelding ontvang je een bevestiging.

L 7 juli, 10 -12:00 uur, Studiegroep Planten. Het thema Asteraceae o.l.v. Albert Dijkhuizen. Het leerdoel is: Leren omgaan met de flora. Een bijeenkomst bestaat uit een theorie en een praktijkdeel. De theorie is maximaal 20 minuten, daarna de praktijk met het determineren van planten met de Heukels' Flora en de Veldgids Nederlandse Flora. Deze flora's en loepen (10 x vergroting) zijn aanwezig.

De bijeenkomsten vinden plaats in Het Melarium, Melariumpad 11, Delft,

zie <https://www.knnv.nl/afdeling-delfland/melarium-centrum-voor-natuur-bijen...>

Aanmelden via afdelingDelfland@knnv.nl

Tuintips

De komende weken wordt er weinig tot geen regen voorspeld en de meeste watertonnen staan er al leeg bij. Planten in de tuin hebben daardoor heel wat stress te verduren, zeker als het ook nog erg warm wordt. In sommige gevallen kan water geven soelaas brengen, maar de algemene regel is dat je planten best zoveel mogelijk met rust laat. Wat kun je dan wel doen?

Geniet van je tuin,

oogst bessen,

pluk de laatste peultjes,

oogst de eerste aardappelen

en vooral: gun jezelf wat rust in de schaduw van je bomen en heesters.

Voor de uitzonderingen geven we nog [enkele tips](#) mee.

Sterrenhemel

01/07, Mars staat pal onder Mars, kijk om 4:00 uur

06/07, de maan staat in het Laatste Kwartier (9:51 uur). Hoog boven de maan zie je Herfstvierkant, gevormd door de helderste steren van het sterrenbeeld Pegasus. Om 19:47 uur staat de aarde in het aphelium, het punt in de baan waar de afstand tot de zon het grootst is. (152,1 miljoen km, dat is 1,7% groter dan gemiddeld).

KNNV-afdelingswinkel, bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via afdelingDelfland@knnv.nl

Atlas van de Nederlandse zoogdieren

Prijs: € 24,95

50% KORTING! Nu voor € 24,95 ipv € 49,95 t/m 31 juli 2018

In Nederland komen maar liefst 106 soorten zoogdieren voor. Deze monumentale uitgave bundelt actuele kennis, talloze Nederlandse experts schreven eraan mee! De vele illustraties maken het boek tot een compleet naslagwerk met talrijke aanknopingspunten voor natuurbeleid en onderzoek. Een rijke uitgave en een must voor natuurliefhebbers en professionals.

TERUGBLIK

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.knnvdelfland.waarneming.nl

Als je geen account hebt mag je het melden via knnvdelft en zaterdag.

22/06, vijfdelig kaasjeskruid, Delfgauw.

22/06, vijfdelig kaasjeskruid, Delfgauw.

01/07, een maquette van de Kasteeltuin in Schipluiden, op de boeren- en paardenmarkt.

24/06 tamme kastanje, Rottemeren

24/06, kluut, Korftlaan Delft, Bruun vd Steuijt.

26/06, grote juveniele vrouwelijke groene sabelsprinkhaan, kindertuin de Boterbloem Tanthof, Bruun vd Steuijt.

26/06, **steehhommel**, Juttepeer Den Hoorn, Willemein Poot.

28/06, **weidehhommel**, Juttepeer Den Hoorn, Willemein Poot.

21/06, **huiszwaluw** (5 ex) vlogen bij vrij harde wind 's avonds door de straat vlak over en langs de bomen om insecten te vangen. ze scheerden op hooguit 3 m langs me heen, Aukje Gjaltema (ik stond op de galerij).

25/06, **gewone oorwurmen** in grote aantallen, Gebruikelijke nestplaats is het stopcontact in onze tuin. Meresteijn Maasland. Marc Dijkgraaf.

26/06, **patrijs** (3ex) midden op Ecopassage A4 (1 vrouwtje en twee juvenielen). Waarschijnlijk het laatste 'restant' van de vroeger jarenlang bestaande grotere populatie op het bij de definitieve aanleg afgegraven hoge zandtalud van de A4. Maar wel mooi als een populatie patrijzen hier zou blijven bestaan, want elders in onze regio zijn er niet veel meer over. Huub van 't Hart.

26/06, **grote groene sabelsprinkhaan**, juveniel, vrouw, kindertuin De Boterbloem Tanthof, Bruun vd Steuijt. Zie foto.

26/06, **steehhommel**, voor het eerst in mijn tuin, Juttepeer den hoorn, Willemein Poot. Zie foto.

28/06, **weidehhommel**, Juttepeer Den Hoorn, Willemein Poot. Zie foto.

L 22 juni, 13:00 uur, Inventariseren kilometerhokken voor Floron

We hebben geïnterviewd en we hebben ongeveer 140 soorten gevonden. Langs het fietspad en in de wijk is veel ingezaaid, maar het ziet er wel leuk uit. **verzadige wikke, paddenrus en vijfdelig kaasjeskruid** vonden we leerzaam. Inventarisatie Delfgauw, kilometerhok 87-446 (37-16-43). Els, Michiel en Cor Nonhof, zie foto's

L 24 juni, 13:00, excursie Teleflora

Starters; Rottemeren

In totaal hebben we 27 soorten gezien. Overal hebben we stil gestaan bij de bladvorm, boomvorm en bloeiwijze. Het bleek dat de houtige gewassen goed vertegenwoordigd waren en daartoe hebben we ons beperkt, we waren met z'n 11-en in totaal. Rottemeren: kilometerhok 87-446 (37-16-43), Cor Nonhof

24/06, inventariseren Rottemeren kilometerhok 87-446 (37-16-43).

Operatie Steenbreek acties in gemeente Westland geslaagd!

Bij de laatste actie van Operatie Steenbreek in De Lier is de 1000ste tegel geruild voor een plant. De familie Mathee kreeg behalve planten ook nog een aardbeienschnitt.

In totaal zijn er 1130 tegels opgehaald. Poeldijk was de koploper, daar zijn 265 tegels omgeruild.

Wateringen sluit de rij met een wat teleurstellend aantal van 27 tegels.

Bij elke actie stond er een kraam met mooie, biologisch gekweekte planten, te ruilen voor tuintegels, eventueel voorzien van deskundig advies van een hovenier.

Operatie Steenbreek wil de verstening van tuinen stoppen en terugdringen. Door het ontbreken van kennis om de eigen omgeving groen en toch onderhoudsarm in te richten, valt de keuze te vaak op bestrating. Goede voorlichting is daarom ook belangrijk. Wat de toekomst nodig heeft is een groene leefomgeving, te beginnen in de eigen tuin. Grond zonder bestrating en planten met nectar, stuifmeel, zaad of bessen! Het motto is alle tuinen groen.

Ons klimaat verandert en vraagt om maatregelen: heviger regenbuien en hogere temperaturen in de zomer. Overlast van water, ondergelopen kelders, een overbelast riool en oververhitting op zomerdagen zijn het gevolg. Wij staan voor de opgave deze verandering het hoofd te bieden, bewoners en gemeente moeten samen optrekken. Meer dan de helft van gemeentegrond is in handen van particulieren. Een groene tuin, straat, wijk draagt bij aan gezondheid en welbevinden, geeft schonere lucht omdat fijnstof wordt afgevangen. Water kan de grond inzakken en zo bijdragen aan buffering en de riool overlast verminderen. Groen biedt ook een plek en voedsel aan vogels, vlinders, bijen, egels en vele andere dieren.

28/06, 1000ste tegel ingeleverd, KNNV afdeling Delfland, Danny Taheij

26/06, Resultaten van de acties Operatie Steenbreek in de verschillende kernen.

Wateringen	27
Honselersdijk	56
Naaldwijk	66
Maasdijk	90
De Lier	183
s Gravenzande	194
Monster	250
Poeldijk	264
TOTAAL	1130

25/06, Petra Schut zag dode hommels

ik vind het zo vreemd dat ik dagelijks overal dode hommels zie liggen.
Twee weken geleden ontdekte ik een grote aardhommel in mijn atelier met een andere aan hem vast (ik heb een hommelnestje binnen).
Ik probeerde de andere kleinere hommel los te krijgen met een blad, een stokje, hem door het gras te laten lopen, nat maken maar niets hielp.
Ondertussen gaf ik haar bloemen om bij te tanken want zij verloor veel energie met die vracht.
Uiteindelijk heb ik, voor het eerst in mijn leven, een mesje uit mijn keukenlade gepakt en de kop van die andere, die wel dood was hoor, door te snijden, erg hard materiaal zeg.
De kop bleef aan haar poot en ik zag dat de kaken van de kop haar poot tussen haar kaak had.
Ik plaatste de grote hommel op de bloemen en zij nam er gretig van, de volgende dag zag ik de hommel toch dood op de grond liggen.
Helaas, na al die moeite bleek misschien dat de poot was afgekneld? Met een triest gevoel bleef ik achter.

RE: KNNV:

Je hoeft je niet ongerust te maken
Een citaat uit een rapport:
Het verschijnsel gebeurt elk jaar, vooral onder lindebomen, die rond deze tijd bijna uitgebloeid zijn.
De hommels komen af op de sterke geur van deze bomen, terwijl er nog maar heel weinig nectar is te halen.
Daardoor raken de beestjes zo uitgeput dat ze het thuisfront niet meer halen en ter plekke het loodje leggen.
In een straat met veel lindes zijn honderden dode hommels geen uitzondering. Een probleem is dat niet, legt Van der Steen uit.
Het gaat om hommels aan het eind van hun levenscyclus. De nieuwe koninginnen zitten al in de grond.
Bijen houden het langer vol. Zij gaan minder op de geur af en haken af als het verzamelen van nectar te veel inspanningen kost.

L 26 juni, 19:00 uur, inventarisatie Vissen, kruising Molenslootpad en Baanderheer, Maasland

Hebben we met drie personen geschept in twee verschillende sloten bij het Molenslootpad in Maasland. Deze sloten hadden een verschillend polderpeil en waren duidelijk verschillend qua breedte, diepte en begroeiing. In de brede sloot hadden we vooral **kleine modderkruipers, grondels en baarzen**. Verder enkele **rietvoorns, bittervoorn** en een **grote zeelt** (20 cm.)
De kleine sloot was nogal verschillend t.o.v. de brede sloot; Nu schepten we **kleine modderkruipers, giebels** en **driedoornige stekelbaarzen**. Daarnaast enkele **rietvoorns** en een **bittervoorn**. Al met al 8 verschillende soorten.

L 28 juni, 20:00 – 21:30 uur presentatie paddenonderzoek, Melarium, Melariumpad 11, Delft

Het was een prima presentatie waarbij de beheer en inrichtingsadviezen zijn gegeven voor de Kerkpolderweg en de Middeloweg. Deze zullen aan de gemeenten Delft en Den Haag worden gestuurd.

De presentatie

Na de presentatie

29/06 gesprek met NAVAH

De camping bezocht van de naturalistenvereniging aan de Rotterdamseweg, onze burens bij het Melarium. Mocht foto's maken van planten die er voorkomen b.v. een moeras vol met grote lisdodde. Afsproken is dat we af en toe een artikelje schrijven over een stukje natuur op de camping. Uiteraard meer informatie over de KNNV gegeven. In het komende nummer van Veldbericht volgt daarover meer.

Het Moeras

29/6, jaarverslag 2017 en jaarplan 2018 staan op onze website in beeld en in woord,

<https://www.knnv.nl/afdelingDelfland/downloads-organisatie>

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

TIPS

Dit raakt gemeente Westland en Midden-Delfland, onbegrijpelijk, we moeten van het gas af en dan dit.

<https://www.ad.nl/westland/nam-wil-meer-gas-vrees-voor-bodemdaling~af14d9be/>

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-35825.html>

Wij sturen je graag
het bos in.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen
en te beschermen. De KNNV maakt je wegwijz in de natuur.

www.knnv.nl/afdelingDelfland

De KNNV is een actieve
natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak
met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Stuur KNNV Nieuws gerust
naar je vrienden, kennissen
en relaties.